

De sterke arm van de natuur

Een politiemannet met een groen hart, zo kun je **Gerrit Hobbelink** gerust noemen. Als coördinator groene regelgeving bij het regionale milieuteam van de Politie Noord- en Oost-Gelderland is hij continu op zoek naar manieren om de groene wetgeving in de aandacht te krijgen en te zorgen voor een goede handhaving ervan. Daarvoor zijn onder andere groennetwerken opgezet, samenwerkingsverbanden tussen politie en BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren, zie kader) die naast incidentele handhavingsacties vooral ook veel projecten aanpakken.

— **Marjel Neeffes**,

Foto's Marjel Neeffes

“**B**innen de regio Noord- en Oost-Gelderland zijn we al ruim tien jaar geleden begonnen met een project voor de handhaving in het buitengebied. Dat was de eerste aanzet tot een groennetwerk, waarin wij als politie samenwerken met groene BOA's als boswachters, jachtopzieners en natuurofzieners, inmiddels ook wel bekend als 'flora- en faunabeheerders'. Ook de koninklijke marechaussee is erbij betrokken. De politieregio Noord- en Oost-Gelderland is natuurlijk enorm groot, die loopt van Harderwijk tot Winterswijk, dus die is weer opgedeeld in Noordwest-Veluwe, Apeldoorn, IJsselstreek en Achterhoek. Inmiddels hebben we in Noordwest-Veluwe een goedlopend groennetwerk, in Apeldoorn begint het aardig te draaien, en in de andere twee districten start het net op.”

Als het over handhaving gaat, denken wij gewone burgers natuurlijk meteen aan een boswachter die een proces verbaal opmaakt. Maar dat is maar één van de activiteiten van het netwerk. “We hebben wel laatst nog een gezamenlijke actie gehad op de Noord-Veluwe”, vertelt Hobbelink, “waar we verbalen hebben uitgedeeld voor crossen, illegaal vuilstorten

of-verbranden, of kitesurfen. Dat is iets nieuws, dat kitesurfen, maar dat doen ze dan wel net op dat deel van de randmeren dat is aangewezen als Vogelrichtlijngebied voor de kleine zwaan. En we hebben verballen uitgeschreven voor loslopende honden natuurlijk, die doen veel kwaad.”

Eén uniform Veluwebord

Maar de belangrijkste functie van een groennetwerk is wel het uitvoeren van projecten. Hobbelinek: “We komen op de Noordwest-Veluwe met de ruim vijftig betrokken netwerkleden zo’n zes keer per jaar bij elkaar, en dan komen er vanzelf onderwerpen naar boven waar we een project aan willen wijden. Zo hebben we ons in 2005-2006 beziggehouden met toegangsregels. We kregen signalen van justitie dat het huidige woud aan borden met wisselende toegangsregels niet te handhaven is. Als een argeloze wandelaar van het gebied van de ene eigenaar naar de volgende eigenaar is gelopen, en niet gemerkt heeft dat hij ineens in overtreding is, dan krijgt hij bij de rechter gelijk. Het liefst zouden we één uniform Veluwebord willen. Die regels zijn in grote lijnen toch hetzelfde, maar ze zijn vaak heel verschillend geformuleerd, en staan weer net in een andere volgorde. En dan moet je eens zien wat een scala aan borden je ineens weg kunt laten! Maar ja, de eigenaren willen erg graag hun eigen identiteit uitdragen, met hun eigen huisstijl. Er is nu een werkgroep aan de slag in de hoop dat we tot zo’n uniform bord kunnen komen.”

Een ander concreet resultaat van het groennetwerk is een procedure bij aanrijdingen met wild. In het verleden kwam het wel voor dat aangereden wild het bos invluchtte en daar crepeerde, omdat niemand zich er verantwoordelijk voor voelde. Nu zijn er duidelijke afspraken gemaakt, op basis van een overeenkomst tussen wegbeheerders en het groennetwerk. De politie zorgt voor de technische afhandeling, en de BOA's zijn er voor het dier. “Bij een aanrijding wordt onmid-

Wat is een BOA?

Volgens de website van het Ministerie van Justitie is een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) een functionaris die niet in dienst is van de politie of marechaussee, maar wel opsporingsbevoegdheid heeft. De Minister van Justitie bepaalt welke opsporingsbevoegdheden worden toegekend en of de BOA politiebevoegdheden (geweldgebruik en veiligheidsfouilleren) en geweldsmiddelen mag gebruiken, en zo ja, welke. Niet elke BOA heeft dezelfde bevoegdheden. De taakomschrijving van de BOA is vastgelegd in de akte van opsporingsbevoegdheid, die wordt uitgereikt als zowel de bekwaamheid als de betrouwbaarheid van de (beoogd) buitengewoon opsporingsambtenaar is getoetst. Voorbeelden van BOA's zijn parkeerwachters, leerplichtambtenaren en - voor dit artikel relevant - flora- en faunabeheerders. Voor de flora- en faunabeheerders kan in hun akte staan of hij of zij handboeien, een wapenstok en/of vuurwapen mogen gebruiken.

dellijk een dienstdoende BOA gebeld, al is het midden in de nacht”, vertelt Hobbelinek. “Als het dier dood is, voert de BOA het af, als het gewond is, wordt het dier doodgeschoten. Het komt natuurlijk ook voor dat het dier het bos in is gevluht. De BOA markeert dan de plek, en bij daglicht gaat hij - vaak met een hond - op zoek naar het gewonde dier, om het vervolgens af te schieten.” De vergoeding van wegbeheerders aan het groennetwerk voor dit systeem betekent dat het netwerk zwaailampen, veiligheidsvesten en semafoons heeft kunnen aanschaffen.

Herfststukje

In het nieuwste project werkt het groennetwerk aan het groeiende probleem van illegale oogst van natuurproducten, bijvoorbeeld paddenstoelen, mos en hertenstangen. “Dan hebben we het niet over een handje mos en wat paddenstoeltjes voor een herfststukje van een kind”, aldus Hobbelinek, “maar over grootschalige paddenstoelenpluk, waar flink geld aan wordt verdiend. En het zoeken naar hertenstangen is ongelofelijk verstorend voor het wild.” De handhaving daarvoor is vooralsnog niet zo goed geregeld. De ene gemeente heeft wel in zijn Algemene Politie Verordening (APV) opgenomen dat het verboden is dingen zoals paddenstoelen uit het bos mee te nemen, en de andere niet. “Als een BOA mij belt met een heterdaad, moet ik altijd eerst vragen waar ze staan, in welke gemeente. Dus dan kan het zijn dat iemand aan de ene kant van de weg wel in overtreding is, en aan de andere kant niet. Het zou wel prettig zijn als dat overal gelijk getrokken wordt. Maar intussen heeft de VNG alle gemeenten onlangs een brief gestuurd dat dit soort bepalingen uit de APV mogen, omdat dit inmiddels in de nieuwe Flora- en faunawet geregeld zou

zijn. Nou, niet dus! We zijn nu met justitie in overleg over wat nou de beste juridische grond is voor vervolging. Het ziet er nu naar uit dat het 'diefstal' wordt, waarmee bezit en vervoer van deze producten strafbaar is."

Rasters zijn een ander probleem waar Hobbelinek zich druk over kan maken. "We hebben laatst een proces verbaal op-gemaakt bij iemand die zijn grond had ingerasterd. Hij had daarmee 'leefgebied onttrokken aan wild' en dat mag niet. Hij heeft het voor laten komen en verloren, en moet nu openen-gen maken in zijn raster. Ik hoop dat er een dwangsom wordt opgelegd, want ik zie hem nog niet spontaan zijn hek openknippen. We gaan nu in Apeldoorn in een pilot inventariseren wat er aan rasters is. Met speciale apparatuur kunnen we de locatie en hoogte van alle hekken zichtbaar maken. Want zelfs met een laag raster van kippengaas blokkeer je al de doorgang voor bijvoorbeeld konijnen of dassen. Maar ik stoor me vooral aan die hoge hekken met bewakingscamera's bij particulieren, daarmee worden hele doortrekroutes geblokkeerd. Daarmee doe je al die kapitalen die we aan ecoducten uitgeven weer teniet. Handhaving is overigens lastig, want ook hier zijn de regels weer in elke gemeente anders. Ook daar hopen we op den duur goede afspraken over te kunnen maken."

Landelijk registratiesysteem

Maar het kroonjuweel van het groennetwerk is toch wel het BOA-registratiesysteem. Opgezet en uitgetest in de Noord-Veluwe, en binnenkort landelijk ingevoerd, vertelt Hobbelinek met enige trots als hij het systeem demonstreert. "In dit systeem voeren BOA's alle handeling in die ze op het gebied van groene handhaving hebben verricht. Kijk, sinds januari hebben de ruim vijftig Noord-Veluwse BOA's bijvoorbeeld ruim 4000 contacten gehad, waarvan zo'n 1500 waarschuwingen, 1200 processen verbaal, en 143 inbeslagnames. Dan moet je denken aan vistuig of paddenstoelen. Het mooie is dat je nu per locatie, of per overtreder kunt kijken hoe het er voor staat. Als ik nu een stroper aanhoudt, kan ik met een paar drukken op de knop zien of hij nog meer handhavers is tegengekomen de laatste tijd. En dat maakt het er voor iedereen veel overzichtelijker en gemakkelijker op." Het systeem houdt ook aanrijdingen met wild bij, waarbij op een kaart zichtbaar is welk dier waar is aangereden. "Nu kan ik onderbouwd in overleg met wegbeheerders om probleemlocaties aan te pakken."

Ondanks al deze successen moet Hobbelinek blijven vechten voor de handhaving van groene wetten binnen de politie. "De politie heeft natuurlijk heel veel taken, en niet iedereen vindt dit belangrijk. Het valt niet altijd mee om mijn collega's hiervoor te interesseren, zeker als ze uit de stad komen." Dat is dan ook een belangrijke reden dat Hobbelinek op de jaarlijkse praktijkdag voor BOA's in zijn regio ook politiestudenten

uitnodigt. "Niet alleen kunnen ze interessante cases oefenen, maar we hopen ook dat er op zijn minst één student tussen zit die er een beetje liefhebberij aan heeft en zich voor groene wetten in wil zetten. Dan is er al weer heel wat gewonnen. Maar vervolgens moet zo iemand als hij in dienst komt wel weer gelegenheid van zijn chef krijgen om hier tijd aan te besteden. Het blijft lastig. Ik probeer maar te blijven benadrukken dat de contacten met de BOA's ook voor de politie heel waardevol zijn. Stel je voor: vijftig extra paar ogen en oren in je buitengebied!" ♦

Marjel Neeffes

ADVERTENTIE

• Ecologisch ONDERZOEK
• Gebieds- en natuur ONTWIKKELING
• Bos- en natuur BEHEER

Staro
Bos- en natuurbeheer

Bel ons voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

Watermolen 29 • 5421 LJ Gemert
T (0492) 450 161 • F (0492) 450 162
info@starobeheer.nl • www.starobeheer.nl